

Beslissing OM n.a.v. oordeel 2017/LZA2/01

Samenvatting

In deze zaak werden bij het ongeboren kind tijdens echoscopisch onderzoek bij een zwangerschapsduur van 30 weken en 3 dagen intracraniële afwijkingen¹ gezien. Uit nadere onderzoeken bleek vervolgens dat sprake was van ernstige cerebrale schade bij het kind; er was sprake van hydranencefalie². De vastgestelde combinatie van afwijkingen kan bij een Col4A1 mutatie³ worden gezien, maar ook bij stollingsproblematiek. Na de zwangerschapsafbreking wees DNA-onderzoek uit dat er sprake was van een pathogene mutatie Col4A1.

De prognose was zeer somber met het vooruitzicht van een uitgebreide cerebrale parese met quadriplegie⁴ tot gevolg, een zeer ernstige verstandelijke beperking, gehoor- en visusstoornissen, niet kunnen communiceren, geen zelfredzaamheid en mogelijk respiratoire problemen en voedings- en slikstoornissen. Er was sprake van een zeer ernstige afwijking van de hersenen die tot ernstige beperkingen zou leiden met een sterk verminderde levensverwachting. De postnatale levensduur was niet exact te voorspellen. Er waren geen behandelingsmogelijkheden -antenataal noch postnataal- om de prognose te kunnen verbeteren. Postnatale zorg zou geen wezenlijk ander perspectief bieden.

Bij een zwangerschapsduur van 32 weken en 5 wegen werd de foeticide toegepast door middel van een intracardiale injectie onder algehele anesthesie van de moeder, waarna het kind is overleden.

Oordeel Beoordelingscommissie LZA/LP

De Beoordelingscommissie tot het oordeel gekomen dat aan alle zorgvuldigheidseisen is voldaan. De Beoordelingscommissie overweegt dat de gestelde diagnose en prognose van zodanige aard was, dat een medische behandeling na de geboorte zinloos werd geacht omdat geen enkele behandeling een verbetering van de uitkomst zou geven. Het betrof een aandoening die, indien tot afbreking zou worden besloten, in categorie 2 valt. De Beoordelingscommissie stelt vast dat postmortaal neuropathologisch onderzoek van de hersenen de aard en uitgebreidheid van de prenataal gestelde diagnose, namelijk hydranencephalie en ernstige cerebrale schade ten gevolge van een pathogene mutatie in het COL4A1 geen, heeft bevestigd. Het onderzoek is tevens een belangrijke ondersteuning voor de gestelde prognose.

¹ Afwijkingen in de hersenen

² hydranencefalie is een aangeboren aandoening waarbij de cerebrale hemisferen van de hersenen in meer of mindere mate ontbreken. De schedelholte waar de hersenen zich normaalgesproken zouden bevinden is gevuld met hersenvocht.

³ Col4A1syndroom is een aandoening waarbij een bepaald onderdeel van bindweefsel (collageen type 4 genoemd) minder goed functioneert waardoor er een vergrote kans is op het krijgen van hersenbeschadiging als gevolg van een hersenbloeding of herseninfarct.

⁴ volledige verlamming van het lichaam vanaf de nek naar beneden

Op basis van de door de arts gegeven informatie oordeelt de Beoordelingscommissie dat er sprake was van te voorzien fysiek uitzichtloos lijden bij het kind, bestaande uit een aanzienlijke kans op respiratoire problemen, voeding- en slikstoornissen, visus- en gehoorstoornissen en een sterk verminderde levensverwachting. De Beoordelingscommissie oordeelde voorts dat de combinatie van de te verwachten medische problemen en het te voorziene ernstige gebrek aan ontwikkeling en levensperspectief van het kind in deze casus als overweging meegenomen kan worden in het voorzienbare uitzichtloze lijden.

Voorts constateerde de Beoordelingscommissie dat de moeder en haar partner volledig op de hoogte zijn gebracht en uitgebreid zijn voorgelicht, ook over het alternatief van het uitdragen van de zwangerschap en postnatale palliatieve behandeling. De arts is met de moeder en haar partner tot de conclusie gekomen dat er geen andere oplossing was voor de situatie waarin het kind en de moeder zich bevonden. De Beoordelingscommissie was van oordeel dat het verzoek tot beëindiging van de zwangerschap vrijwillig, weloverwogen en consistent was.

De Beoordelingscommissie overweegt dat het verzoek tot afbreking tweemaal is besproken in een multidisciplinair overlegteam. Eén keer in het eigen medisch centrum en één keer buiten de eigen regio in het kader van een second opinion.

Tenslotte constateert de Beoordelingscommissie dat de afbreking van de zwangerschap medisch zorgvuldig is uitgevoerd.

Beoordeling Openbaar Ministerie

Het College heeft geconstateerd dat het handelen van de hoofdbehandelaar is getoetst en niet het handelen van de arts die de foeticide heeft verricht. Ingevolge het Reglement beoordelingscommissie late zwangerschapsafbreking en levensbeëindiging pasgeborenen dient in een dergelijk geval inderdaad het handelen van de hoofdbehandelaar getoetst te worden, hetgeen in casu dus ook is gebeurd.

Het College is van oordeel dat de arts geen strafrechtelijk verwijt gemaakt kan worden. Naar het oordeel van het College kon de arts in redelijkheid tot de overtuiging komen dat de ongeborene een aandoening of combinatie van aandoeningen had die van zodanig aard was, dat na de geboorte zou worden afgezien van een medische behandeling, omdat medisch ingrijpen naar heersend medische ingrijpen zinloos zou zijn. De arts kon daarbij ook tot de overtuiging komen dat bij de ongeborene sprake was van te voorzien uitzichtloos lijden.

Beslissing

Nu de arts geen strafrechtelijk verwijt valt te maken omdat sprake is van overmacht, heeft het College de zaak onvoorwaardelijk geseponeerd.